

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2968/23
7.6.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије, чији је законски заступник Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, Косовска 31, против туженог АА из ..., непознатог боравишта, чији је привремени заступник Тијана Аврамовић, адвокат из Београда, Никшићка 22, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 12786/18 од 18.1.2023. године, у седници већа одржаној дана 7.6.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 12786/18 од 18.1.2023. године у делу другог става изреке којим је обавезан тужени АА из ... да тужиоцу Републици Србији исплати износ од 8.330.106,51 динар.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 12786/18 од 18.1.2023. године у преосталом делу другог става изреке којим је обавезан тужени АА из ... да тужиоцу Републици Србији исплати износ од још 1.520.987,17 динара и у делу за досуђену законску затезну камату, као и у трећем и четвртом ставу изреке и предмет у наведеном делу **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 12786/18 од 18.1.2023. године, првим ставом изреке дозвољено је преиначење тужбе из поднеска тужиоца од 23.9.2022. године. Другим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 9.851.093,68 динара са законском затезном каматом почев од 22.6.2022. године, па до исплате. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца у делу за исплату законске затезне камате на досуђени износ почев од 1.10.2011. године до 22.6.2022. године. Четвртим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 565.645,00 динара.

Благовремено изјављеним жалбама из свих разлога прописаних чланм 373 став 1

Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 ... 18/20) тужилац и тужени побијали су првостепену пресуду и то тужилац у трећем ставу изреке, а тужени како из садржине жалбе произлази у другом и четвртном ставу изреке.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца основа, док је жалба туженог делимично основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она у том делу жалбом туженог неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка и члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду СПК 702/17 од 8.11.2017. године, прихваћен је споразум о признању кривице закључен између Првог основног суда у Београду и туженог АА, који је оглашен кривим што је у периоду од 1.10.2011. године до 30.4.2012. године у ..., у својству оснивача, директора и одговорног лица ПД Д.О.О. “...” ... у намери да делимично избегне плаћање пореза дао лажне податке о чињеницама које су од утицаја на утврђивање ове обавезе на тај начин што је у намери да делимично избегне плаћање пореза на додату вредност у периоду од 1.10.2011. године до 30.4.2012. године, у поднетим пореским пријавама пореза на додату вредност (образац ПДВ) за наведене пореске периоде, сачинио, потписао и оверио печатом привредног друштва и поднео надлежном пореском органу пореске пријаве у којима је истакао промет – набавку добара у укупном износу од 30.196.198,00 динара и са исказаним ПДВ по општој стопи од 18% на 108 у пореским пријавама за ПДВ у укупном износу од 4.755.936,00 динара, на који начин је умањио обавезу и избегао плаћање ПДВ у износу од 4.755.936,00 динара, те у намери да у потпуности избегне плаћање пореза на додату вредност није пријавио чињенице које су од утицаја на утврђивање ове обавезе, тако што је у периоду од 1.1.2014. године до 31.3.2014. године, сачинио, оверио печатом и издао Привредном друштву “...” из ...три рачуна – отпремница о продаји 3.660 кубика шљунка укупне вредности 5.709.600,00 динара, у којима је исказао ПДВ по стопи од 20% у укупном износу од 951.600,00 динара, те дуговани ПДВ у наведеном износу за наведени порески период није пријавио и платио, чиме је постао порески дужник, нити је надлежној пореској управи за порески период од 1.1.2014. – 31.3.2014. године поднео пореску пријаву за ПДВ иако је био у обавези да у року од 20 дана по истеку пореског периода у коме је настала обавеза по основу ПДВ да поднесе пореску пријаву пореза на додату вредност и избегао да обрачуна, пријави, плати обавезе за ПДВ у износу од 951.600,00 динара, те у намери да у потпуности избегне обавезу за порез по одбитку (порез на зараде и доприносе за обавезно социјално осигурање), није пријавио чињенице које су од утицаја на утврђивање овог пореза, тако што је у периоду од 1.10.2011. године до 31.5.2012. године, са текућег рачуна ПД Д.О.О. “...” ..., подигао новац у износу од 13.466.500,00 динара са ознаком шифре плаћања 166 и описом материјални трошкови – исплата готовине, за коју не поседује валидну документацију о извршеној потрошњи подигнуте готовине и исплата са текућег рачуна, па наведена подигнута готовина има

карактер зараде – личних примања запосленог на који је био дужан да обрачуна, пријави и плати порез на зараде у износу од 1.889.461,67 динара, доприносе за ПИО у износу од 450.513,80 динара, доприносе за здравствено у износу од 251.878,18 динара и доприносе за осигурање у случају незапослености у износу од 30.716,86 динара, што укупно износи 2.622.570,51 динар, што исти није учинио, па је на наведени начин избегао да обрачуна, евидентира, пријави и плати порез по одбитку, у укупном износу од 2.622.570,51 динар за који износ је оштећен буџет Републике Србије и Фонд социјалног осигурања, чиме укупно непријављен и неплаћен порез на додату вредност износи 5.707.536,00 динара, порез по одбитку (порез на зараде и доприносе за обавезно социјално осигурање) износи 2.622.570,51 динар, што укупно износи 8.330.106,51 динар, чиме је тужени извршио кривично дело пореске утаје из члана 229 став 3 у вези са ставом 1 Кривичног законика. Тужени је осуђен на казну затвора у трајању од једне године, са применом електронског надзора и на новчану казну у износу од 50.000,00 динара. Државно правобранилаштво као представник оштећене Републике Србије упућен је на парницу ради остваривања имовинско правног захтева (наведене чињенице утврђене су увидом у списе предмета Првог основног јавног тужилаштва у Београду Кт 2962/16 и СК 663/17 и списе предмета Првог основног суда у Београду СПК 702/17).

Према налазу вештака економско – финансијске струке од 23.6.2022. године, ПД “...” д.о.о. Београд у периоду од 1.10.2011. године до 30.4.2012. године поднело је пореске ПДВ пријаве са исказаним претходним порезом у износу од 4.755.936,00 динара, без фактура издатих од стране добављача, чиме је то предузеће извршило неосновни одбитак претходног пореза у износу од 4.755.936,00 динара у пореском периоду од 1.10.2011. - 30.4.2012. године. ПД “...” д.о.о....у периоду од 1.1.2014. - 31.3.2014. године није поднело пореску ПДВ пријаву на основу испостављених фактура свом купцу ПД “...” д.о.о. ... са исказаним ПДВ у износу од 951.600,00 динара, што значи да износ исказаног ПДВ није пријављен нити плаћен од стране ПД “...” д.о.о. ... У периоду од 1.10.2011. године – 31.5.2013. године са пословног рачуна ПД “...” д.о.о. ... извршен је пренос новца са текућег рачуна физичким лицима, без валидне документације из које би могао да се утврди основ и намена трансферисаног новца. Овако пребачени новац без правдања се сматрао осталим приходима физичких лица која нису опорезовани по другом основу. С тим у вези укупно избегнута обавеза по основу пореза на доходак грађана на остале приходе код ПД “...” д.о.о. ... у периоду од 1.10.2011. године – 31.5.2013. године износи 1.060.172,99 динара. У периоду од 1.10.2011. године – 31.5.2013. године са пословног рачуна ПД “...” д.о.о. ... извршено је подизање готовног новца од стране туженог без валидне документације из којег би могао да се утврди основ и намена подигнуте готовине. Овако пребачени новац без правдања се сматра зарадом на коју је ПД “...” д.о.о. ... било дужно да обрачуна порез на зараде и доприносе за обавезно социјално осигурање. Укупно избегнута обавеза по основу пореза на зараде и доприносе за обавезно социјално осигурање код ПД “...” д.о.о. .. у период од 1.10.2011. године – 31.5.2013. године износи 4.143.557,68 динара. Укупно избегнуте пореске обавезе код ПД “...” д.о.о. ... износе 9.851.093,68 динара и то јавни приходи ПДВ износе 5.707.536,00 динар, порез на остале приходе 1.060.172,92 динара, порез на зараде 2.304.006,27 динара, ПИО доприноси 478.947,68 динара, доприноси за здравствено осигурање 267.775,29 динара и доприноси за осигурање од незапослености 32.655,52 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у складу са чланом 13 Закона о парничном поступку и члановима 154 став 1 и 158 Закона о облигационим односима оценио да је у погледу чињеница које су утврђене у правноснажном окончаном кривичном поступку, а које се односе на последице кривичног дела и кривичне одговорности везан правноснажном пресудом кривичног суда којом је тужени оглашен кривим, те да постоји право тужиоца да од туженог захтева накнаду штете. Оценио је да су правноснажном кривичном пресудом утврђени елементи кривичног дела пореске утаје које је починио тужени, што за последицу осим његове кривичне одговорности има његову грађанскоправну одговорност, јер између радње туженог и настале штете постоји узрочно – последична веза, с обзиром да је кривичним делом туженог оштећен буџет тужиоца. Висину накнаде штете првостепени суд је утврдио имајући у виду налаз вештака економско – финасијске струке, па је обавезао туженог да тужиоцу накнади штету у износу од 9.851.093,68 динара, колико укупно износи избегнута пореска обавеза настала извршењем кривичног дела. На досуђени износ накнаде материјалне штете првостепени суд је у складу са чланом 189 Закона о облигационим односима обавезао туженог да тужиоцу исплати законску затезну камату почев од дана вештачења 22.6.2022. године, па до исплате, налазећи да је висина штета утврђена налазом вештака, а одбио је као неоснован тужбени захтев у делу за исплату законске затезне камате за период од 1.10.2011. до дана вештачења 22.6.2022. године.

По налажењу Апелационог суда првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано се жалбом туженог указује на погрешно утврђено чињенично стање које је довело до погрешне примени материјалног права пошто тужени није био директор и одговорно лице у правном лицу од 1.10.2011.године, већ је постао директор дана 7.11.2011.године, те за период пре тога није одговоран за насталу штету без обзира на садржину споразума о признању кривичног дела и пресуду кривичног суда.

Парнични суд је у складу са чланом 13 Закона о парничном поступку у погледу постојања кривичног дела и кривичне одговорности учиниоца везан за правноснажну пресуду кривичног суда којом се оптужени оглашава кривим.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду СПК 702/17 од 8.11.2017. године, прихваћен је споразум о признању кривице закључен између Првог основног суда у Београду и туженог АА, који је због у означеном периоду почев од 1.10.2011. године непријављеног и неплаћеног пореза на додату вредност у износу од 5.707.536,00 динара, пореза по одбитку (порез на зараде и доприносе за обавезно социјално осигурање) у износу 2.622.570,51 динар, што укупно износи 8.330.106.51 динар, оглашен кривим због извршеног кривичног дела пореске утаје из члана 229 став 3 у вези са ставом 1 Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од једне године, са применом електронског надзора и на новчану казну у износу од 50.000,00 динара.

Како се ни осталим жалбеним наводима туженог не доводи у сумњу правилност

одлуке првостепеног суда у делу другог става изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 8.330.106,51 динар, Апелациони суд је применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучио као у првом ставу изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбама тужиоца и туженог указује да првостепена пресуда у преосталом делу другог става изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу поред износа од 8.330.106,51 динара, исплати износ од још 1.520.987,17 динара, као и у делу за досуђену законску затезну камату и у трећем ставу изреке не садржи разлоге о битним чињеницама, а разлози који су дати су нејасни и противречни, па се њена законитост и правилност не може испитати. Такође, чињенично стање је погрешно и непотпуно утврђено, што је довело до погрешне примене материјалног права.

Нејасно је како је првостепени суд на основу кривичне пресуде закључио да је тужни одговоран за штету у преосталом износу од још 1.520.987,17 динара преко износа од 8.330.106,51 динар, јер из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужени правноснажном кривичном пресудом оглашен кривим због укупно непријављеног и неплаћеног пореза на додату вредност у износу од 5.707.536,00 динара, пореза по одбитку (порез на зараде и доприносе за обавезно социјално осигурање) у износу 2.622.570,51 динар, што укупно износи 8.330.106,51 динар, чиме је извршио кривично дело пореске утаје из члана 229 став 3 у вези са ставом 1 Кривичног законика, док из налаза вештака економско – финансијске струке произлази да укупно избегнуте пореске обавезе код ПД “...” д.о.о. ... износе 9.851.093,68 динара и то јавни приходи ПДВ износе 5.707.536,00 динар, порез на остале приходе 1.060.172,92 динара, порез на зараде 2.304.006,27 динара, ПИО доприноси 478.947,68 динара, доприноси за здравствено осигурање 267.775,29 динара и доприноси за осигурање од незапослености 32.655,52 динара.

Такође, основано се жалбама парничних странака указује на погрешан закључак првостепеног суда да је висина штете у конкретном случају утврђена налазом вештака, јер се ради о новчаној штети која је сукцесивно настала због доцње у испуњењу новачне обавезе од стране туженог.

Имајући у виду наведено, првостепена пресуда је морала бити укинута у делу другог става изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу поред износа од 8.330.106,51 динар исплати износ од још 1.520.987,17 динара и у делу за досуђену законску затезну камату, као и у трећем ставу изреке и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном суђењу првостепени суд ће разјаснити све спорне чињенице на које је указано, па ће правилно оценити да ли постоји одговорност туженог за накнаду штете у износу од још 1.520.987,17 динара и по ком основу, а у погледу законске затезне камате правилно ће оценити доспелост потраживања имајући у виду одредбу члана 186 Закона о облигационим односима, па ће правилном применом материјалног права донети нову, правилну и на закону засновану одлуку за коју ће дати довољне и јасне разлоге.

На основу изложеног применом члана 391 став 1 и члана 392 став 2 у вези са

чланом 387 став 1 тачка 3 Закона о парничном поступку одлучено је као у другом ставу изреке.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка у складу са одредбом члана 401 тачка 3 у вези са чланом 165 став 3 Закона о парничном поступку, јер зависи од коначног исхода спора.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић